

УДК 372.8:371.3:378.22

Почерніна Н.В., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

**СТРУКТУРА КУРСУ «МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА» У
ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАГІСТРІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»**

Анотація. Розкривається зміст дисципліни «Макроекономічна політика» на основі компетентнісного підходу. Складена матриця відповідності результатів навчання та компетентностей у розрізі тем навчального курсу.

Ключові слова: компетентнісний підхід, магістерський рівень вищої освіти, результати навчання, макроекономічна політика.

Постановка проблеми. Національна система вищої освіти знаходиться на етапі модернізації, у процесі якої новітні підходи до організації навчального процесу мають забезпечити підготовку конкурентоспроможних на ринку праці фахівців, здатних реалізувати свої здібності як у своїй країні, так і за її межами. Активний процес розроблення національних галузевих рамок кваліфікацій зумовив необхідність вдосконалення методики викладання дисциплін у вищій школі з метою забезпечення результатного підходу в організації навчання. У зв'язку з цим аналіз відповідності змісту навчального курсу до системи компетентностей та результатів навчання, визначених освітньою програмою, є надзвичайно актуальним і доцільним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Запровадження компетентнісного підходу у навчання стало предметом широкого обговорення освітнянської спільноти, що обумовило значну кількість науково-методичних публікацій на цю тему як серед зарубіжних [1-3], так і серед вітчизняних вчених [4-6]. Якщо спочатку більша увага приділялось визначенню категорій, то за сучасних умов акцент робиться на деталізації компетентностей для кожної спеціальності в межах Національної рамки кваліфікацій.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є розкриття ролі дисципліни «Макроекономічна політика» у забезпеченні програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою підготовки магістрів за спеціальністю 051 «Економіка».

Виклад основного матеріалу досліджень. Навчальний процес для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня у Таврійському державному агротехнологічному університеті здійснюється на основі освітньої програми, спрямованої на глибоке оволодіння теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування у різних сферах економіки, набуття досвіду поглибленого аналізу бізнес-процесів як всередині країни, так і за її межами, а також на формування інноваційно-спрямованого способу

мислення на засадах соціальної відповідальності. Ціль навчання, передбачена даною програмою, – це підготовка магістрів з економіки із сучасним економічним мисленням, відповідними компетентностями, необхідними для провадження ефективної господарської діяльності. Відповідно до Закону «Про вищу освіту» під компетентностями розуміється «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [7].

Магістр з економіки має оволодіти системою загальнонаукових та спеціальних методів, професійними методиками та технологіями, необхідними для забезпечення ефективної економічної діяльності на мікро- та макрорівні, а також вміти використовувати методи наукових досліджень. Певну роль у вирішенні таких завдань, визначених освітньою програмою для магістрів спеціальності 051 «Економіка», відіграє дисципліна «Макроекономічна політика».

Метою навчального курсу «Макроекономічна політика» є формування у студентів теоретичних і прикладних знань способів впливу держави на поведінку суб'єктів господарювання для досягнення економічної стабільності та зростання. Дисципліни спонукає здобувачів магістерського рівня вищої освіти на вивчення теорій макроекономічної політики, вітчизняного та світового досвіду державного регулювання національної економіки. Предметом дисципліни є цілі, інструменти та моделі впливу держави на економіку для забезпечення стабільності, ефективності і зростання суспільного добробуту.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання вимагає акцентувати увагу на «результатах навчання, в якості яких розглядається не сума завчених знань, умінь, навичок, а здатність діяти в різноманітних проблемних ситуаціях» [6, с. 237]. Тому в межах даного дослідження конкретизуються результати навчання магістрів, які є «вихідними» для дисципліни «Макроекономічна політика» як окремого компонента освітньої програми. Під результатами навчання розуміються «знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів» [7]. Матриця відповідності тем курсу «Макроекономічна політика» та окремих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою підготовки магістрів економіки у ТДАТУ, наведена у таблиці 1. Таблиця представляє лише ті програмні результати, які реалізуються в межах зазначеної дисципліни.

Таблиця 1

Матриця відповідності тематичного плану курсу «Макроекономічна політика» програмним результатам навчання магістрів спеціальності 051 «Економіка»

теми курсу результати навчання	1. Науково-теоретичні основи макроекономічної політики	2. Макроекономічне регулювання фінансового сектору	3. Бюджетна політика	4. Податкова політика	5. Монетарна політика	6. Макроекономічна політика заощаджень та інвестицій	7. Антикризова політика держави	8. Політика забезпечення повної зайнятості	9. Макроекономічна антиінфляційна політика	10. Політика доходів та соціального захисту	11. Зовнішньоекономічна політика	12. Політика економічного зростання та сталого розвитку
Знання різних методик економічного аналізу, вміння їх правильно застосувати та узагальнювати отримані результати (PH1)		+	+	+	+	+		+				+
Вміння діагностувати конкурентне середовище та виявляти рівень його впливу на об'єкт господарювання (PH2)		+		+	+	+	+		+	+	+	+
Вміння проаналізувати ресурсне забезпечення виробничої діяльності та оцінити результати господарської діяльності (PH3)		+	+		+	+	+	+		+	+	+
Здатність розробляти стратегію розвитку регіону / галузі, виділяти пріоритети та	+	+	+			+	+	+		+	+	+

формувані «дерево цілей» у середньо- та довгостроковій перспективі (PH4)												
Здатність виявляти тенденції змін зовнішнього середовища, у тому числі міжнародного характеру (PH5)		+	+	+	+	+					+	+
Здатність розраховувати економічну ефективність проєктів, оцінювати ризики та вибирати альтернативи (PH7)		+				+	+	+			+	+
Здатність раціонально розподілити повноваження та компетенції у структурі апарату управління (PH10)	+		+			+		+		+		+
Вміння організувати і підтримувати ділові контакти, у тому числі із зарубіжними партнерами, вести пошук перспективних іноземних партнерів (PH12)											+	+
Вміння оцінювати рівень економічної безпеки та визначати шляхи його підвищення (PH14)		+	+	+	+						+	
Здатність розробити рекомендації керівництву щодо розв'язання поточ-		+	+			+	+	+		+	+	+

них проблем, впровадження антикризових заходів, поліпшення фінансово-економічного стану (PH16)												
Здатність до наукових досліджень та вміння публічно оприлюднювати їх результати (PH18)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

За даними таблиці можна зробити висновок і про відповідність структури курсу дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для 7 магістерського рівня. Зокрема, дескриптор «Знання» (у розумінні його концептуальності та критичного осмислення теорій) [8] підтверджений програмним результатом навчання PH1.

Дескриптор «Уміння» (стосується розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем) реалізується за допомогою програмних результатів PH3, PH5, PH7, PH10, PH14. Дескриптор «Комунікація» (що передбачає донесення інформації, ідей, проблем) реалізується за допомогою програмних результатів PH2, PH4, PH12. PH16. Дескриптор «Автономія та відповідальність» (характеризує здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності) пов'язаний з програмним результатом PH18. У свою чергу, зазначені дескриптори та програмні результати навчання забезпечують реалізацію як загальних, так і спеціальних компетентностей, конкретизованих в освітній програмі ТДАТУ для магістрів за спеціальність 051 «Економіка»

Висновки.

Освітній процес сучасної вищої школи має бути направлений на формування програмних результатів навчання майбутнього фахівця, здатного успішно конкурувати на ринку праці. Компетентностно-орієнтований підхід підготовки магістрів з економіки має забезпечити їх здатність ефективно діяти в умовах невизначеності та розв'язувати складні динамічні проблеми. Одним з аспектів такої ефективної діяльності є вміння передбачити, оцінити наслідки державного регулювання та здатність використати їх у практиці господарювання. Такі компетентності у повній мірі забезпечує дисципліна «Макроекономічна політика».

Бібліографічний список.

1. Haywood, H. C. James Boyle and Stephen Fisher, Educational Testing: A Competence-Based Approach / H. C. Haywood // American journal of psychology. — 2014. — № 1. — P. 132–145.
2. Hébrard, Pierre Ambiguities and paradoxes in a competence-based approach to vocational education and training in France // European journal for Research on the Education and Learning of Adults 4 (2013) 2, S. 111-127
3. Makulova, A.T., Alimzhanova, G.M., Bekturganova, Zh. M., Umirzakova, Z.A., Makulova L.T., Karymbayeva, K.M. Theory and Practice of Competency-Based Approach in Education // International Education Studies; Vol. 8, No. 8; 2015. URL: <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v8n8p183>
4. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / [Антонюк Л. Л., Василькова Н. В., Ільницький Д. О. та ін.]. – К.: КНЕУ, 2016. – 61 с.
5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
6. Хмельницька О. С. Розвиток ідеї компетентнісного підходу в сучасній освіті // Теоретична і дидактична філологія. Серія «Педагогіка». - 2017. - Вип. 24. - С. 234-240. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/tdf_2017_24_29. (дата звернення: 27.02.2018).
7. Закон України «Про вищу освіту». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 27.02.2018).
8. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. ISBN 978-966-2432-08-4

Pochernina N.V. The structure of the discipline "Macroeconomic policy" in terms of the results of studies for masters by specialty 051 "Economics"

Summary. The structure of the discipline "Macroeconomic policy" is characterized by a competence-based approach. The matrix of correspondence of learning outcomes and competencies in terms of discipline is made.

Key words: competence-based approach, Master's level of higher education, learning outcomes, macroeconomic policy.